

Det moderne velferdssamfunnet

Gi så mye du vil, til hvem du vil

En ny internettportal har ambisjoner om å revolusjonere frivillig sektor i Norge. De store, tunge organisasjonenes tid er forbi. I fremtiden vil folk selv direkte bestemme hva de vil støtte, mener Olav Thons gavesjef. Planen med det nye nettstedet er at alle som ønsker å gi eller samle inn penger, eller å formidle andre former for bistand, kan gjøre det. De frivillige organisasjonene er stort sett positive til nyvinningen. Håpet er at nettstedet vil bli distribuert via Finn.no.

Den nye frivillighetsportalen «Giverstedet» setter givelsen i førersetet, og er 100 prosent non-profit, uten en eneste krone i statlig støtte. Den nyetablerte stiftelsen Givende står bak det nye konseptet, og da folkene bak kontaktet Finn.no i våres, tok det ikke lang tid før den nye plattformen ble en realitet. I september i år ble Stiftelsen Givende formelt stiftet. Nettstedet skal etter planen lanseres før sommeren neste år, og dersom dialogen med Finn fører til en formell avtale, vil Giverstedet bli en del av de valgene du som forbruker har når du klikker deg inn på Finn.no.

– Finn.no forutsetter at den nye satsingen skal ligge i en non-profit enhet. Stiftelsen skal eie, drive og videreutvikle satsingen uten andre interessenter på eiersiden. Den nye plattformen skal være åpen for alle, små og store organisasjoner og privatpersoner, og vil fungere som en møteplass for alle som vil gi noe og alle som vil samle inn noe, det være seg penger eller tid, sier daglig leder i Stiftelsen Soria Moria, **Jan Olav Ryfetten**, som er en av de tre initiativtakerne til Giverstedet. Sammen med **Nina Solberg** ved Frivillighetens Hus og konsultantselskapet Infan og **Trond Aarstad** i Stiftelsen Givende har han arbeidet med opprettelsen av det nye nettstedet i et par år.

Hensikten er å etablere et nettsted som formidler penger tid og ressurser til bistandsprosjekter, dugnader og frivillig arbeid.

Tunge partnere

Prosjektet har fått med seg en rekke, tunge samarbeids-

partnere, i tillegg til Finn.no. Kommunenes Landspensjonskasse, KLP, har bistått med finansieringen av forprosjektet og stiftelsen er også i dialog med DnB for å få på plass grunnfinansiering. Etter det Mandag Morgen forstår, skal stiftelsen hente inn 10 millioner kroner i startkapital, mens driften videre skal baseres på gaver og sponsorater.

Revisjonsbyrået Deloitte er også med på laget. De skal stå for kvalitetssikring og gi råd både når det gjelder juss, administrasjon og det den forretningsmessige delen av driften.

En viktig avtalepartner er det tyske nettstedet betterplace.org. Stiftelsen Givende skrev forrige uke under en avtale med Better Place, som er en av Europas og Tysklands største non-profit nettplattformer. De har holdt på i flere år, og har gjennom jungeltelegrafren vokst til å bli Tysklands største non-profit nettsted for innsamling og formidling av bistand. Tyskerne vil bistå med finansiering, men først og fremst med tekniske løsninger for det norske nettstedet.

– I første fase ser vi for oss å etablere en norsk variant av betterplace.org. Løsningen innebærer både formåls og organisasjonsfokus, og her kan Røde Kors legge ut sine prosjekter, på samme måte som dugnadsgjengen som vil restaurere bygdas gamle brannbil, sier Ryfetten.

Prosjektet ble presentert for et 30-talls frivillige organisasjoner under et møte i Oslo sist uke.

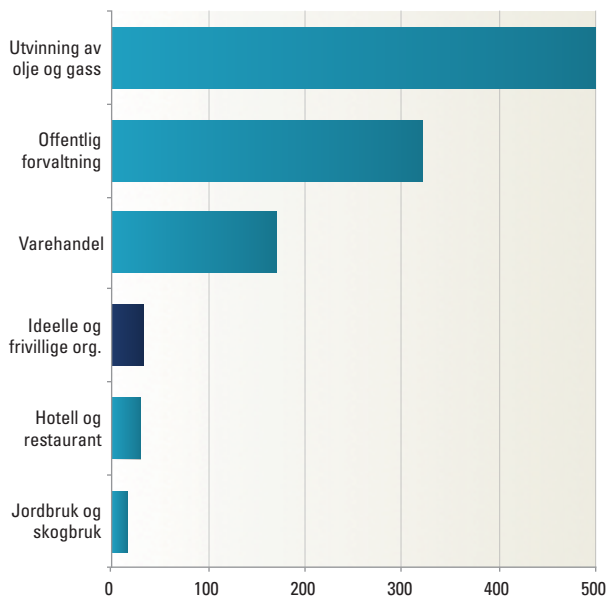
Fortsatt er dette helt nytt for de etablerte organisasjonene, og flere hadde kritiske spørsmål til konseptet, men hovedinntrykket er at dette er noe frivilligheten har etterlyst lenge og ønsker å ta i bruk.

- **For alle:** Den nye plattformen skal være åpen for alle, små og store organisasjoner og privatpersoner, og vil fungere som en møteplass for alle som vil gi noe og alle som vil samle inn noe, det være seg penger eller tid.
- **Non-profit, no state:** Intet beløp er for stort, intet er for lite. Og det hele skal være totalt non-profit. Ingen penger skal gå til administrasjon eller drift. Stiftelsen skal finansieres via sponsorater, og 100 prosent av beløpene som formidles via nettstedet skal gå til det prosjektet eller den organisasjonen det er tiltenkt. Giverstedet skal kun drives med private midler, og være uavhengige av statlig støtte.

Frivillig verdiskaping

Figur 1

Verdiskaping i frivillige organisasjoner sammenlignet med utvalgte næringer (2007). I millioner kroner.

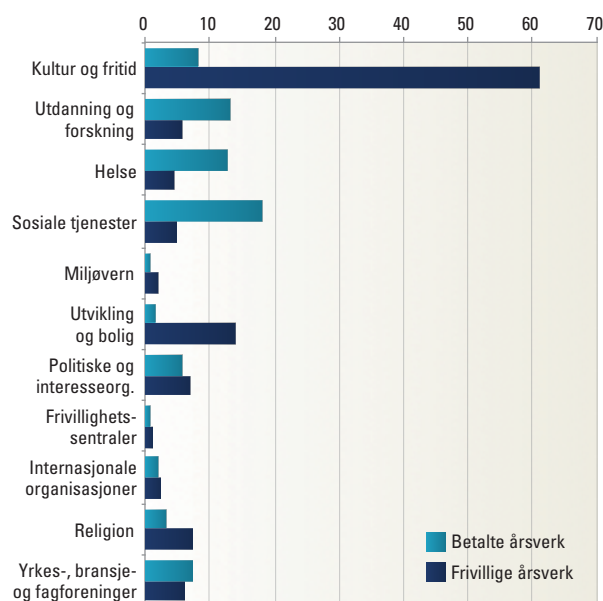
Ideelle og frivillige organisasjoner skaper større verdier enn både jord- og skogbruksnæringen og restaurantbransjen.

Kilde: SSB

Vi elsker å jobbe gratis

Figur 2

Betalte og frivillige årsverk etter aktivitet (2007)

I en rekke sektorer er man avhengige av frivillig innsats for at hjulene skal gå rundt. I Norge sørger 115.000 frivillige årsverk for nødvendig smøring av samfunnsmaskineriet.

Kilde: SSB

- **Enkelt:** Giverstedet vil ha alle tilgjengelige, norske betalingsløsninger på plass, alt fra nettbank til sms. Samt være rigget for alle de nye som vil komme etter hvert. Giver kan selv velge å være anonym eller åpen i forhold til den som mottar. Den som gir via nettstedet vil kunne opprette en egen profil, og etter hvert også få mulighet til å dokumentere sin egen «sosiale CV» et konsept som snart kommer også til Norge, skal vi tro ildsjelene bak Giverstedet.

Vil endre maktforholdene

Trond Solvang er styreleder i Stiftelsen Soria Moria, som er blant initiativtakerne til den nye nettplattformen. Han har også jobbet med og opp mot frivilligheten i en årrekke, blant annet som markedsjef i Kreftforeningen. I dag er han direktør for Thon Holding og ansvarlig for gaveutdelinger fra Olav Thons stiftelse. Han er også styreleder i Kirkens SOS. Solvang mener det nye Giverstedet er første skritt på veien til en helt ny frivillig sektor, der prosjektene og givene står i fokus og der de store, tunge organisasjonene vil miste mye

«De store, tunge organisasjonenes tid er forbi. Folk er mer prosjektorientert. De vil støtte en bestemt sak eller et bestemt prosjekt. Ikke en bestemt organisasjon»

Trond Solvang, Olav Thons Stiftelse

av sin maktposisjon.

– Fundraising handler i stor grad om distribusjon. Gjennom Giverstedet får nå givene og organisasjoner en unik distribusjonskanal. En slik kanal har ingen innen bistand og frivillighet vært i nærheten av tidligere, sier Solvang, som mener den nye plattformen vil bli tatt meget godt i mot i næringslivet, der stadig flere bedrifter ønsker å vise samfunnsansvar gjennom frivillig arbeid og ved å støtte bistandsprosjekter de selv mener er viktige. Solvang viser til Sverige, der en gruppe med de største bedriftene i landet, inkludert Ica, Vattenfall og Volvo, rett og slett startet sin egen organisasjon i 1999, Childhood Foundation.

– Bedriftene ønsket en kanal der de kunne gi rett til

mottakerne, uten å måtte gå via en av de store organisasjonene. Denne utviklingen vil vi se her hjemme også. De store, tunge organisasjonenes tid er forbi. Folk er mer prosjektorientert. De vil støtte en bestemt sak eller et bestemt prosjekt. Ikke en bestemt organisasjon, sier Trond Solvang. – Norske bedrifter har etterlyst en kanal som dette i årevis, sier han.

Eller tar de store all oppmerksomheten?

De organisasjonene som var til stede på presentasjonen sist uke, håper at nettstedet også kan gi mindre organisasjoner en distribusjonskanal de i dag ikke er i stand til å utvikle på egen hånd. Men flere av de små organisasjonene frykter at de store vil ta all oppmerksomheten, da de har mange flere prosjekter å som folk kan velge å støtte, mange lokallag og mye større markedsføringsbudsjetter. Ryfetten viser til tyske Better place, der dette

«Dette er veldig positivt for det norske sivilsamfunn. Organisasjonene kan potensielt minske sin avhengighet av staten og få større balanse i inntektene sine»

Heidi Furustøl, Youth For Understanding

ikke er tilfellet, selv om de store gjerne dominerer ved store katastrofer, som i dag på Afrikas Horn.

– Man kan ikke kjøpe seg en fremtredende plass på nettstedet. En egen redaksjon vil prioritere, og vi skal sørge for gode søkemuligheter og en god miks i hvilke prosjekter som profileres, sier han.

Et annet problem er hvilke organisasjoner og personer som faktisk vil benytte nettstedet.

– Kvalitetssikringen vil forhåpentligvis avdekke ren svindel, og vi vil jo ikke tillate ulovlige organisasjoner

Enormt marked

Dersom Giverstedet slår an, er det et enormt marked av giverglade folk og bedrifter over det ganske land som åpner seg for frivilligheten:

- Norge har 3,5 millioner innbyggere over 12 år. Og det finnes 486.000 bedrifter i dette landet.
- De ideelle og frivillige organisasjoner i Norge hadde en produksjon i 2008 på 128 milliarder kroner. Dette omfatter 186.000 årsverk, hvorav 115.000 av dem er ulønnet.
- Institutt For Samfunnsforskning (ISF) antar at det totale innsamlingsmarkedet i Norge er på ca. 7 milliarder kroner.
- I Norge gis det skattefradrag på gaver mellom 500 og 12.000 kroner. Snitt skattefradrag er 3.500 kroner og antall personer fra 18 år og oppover som får fradrag er over 530.000.
- 700.000 nordmenn er såkalt fastgivere, og de gir faste beløp for til sammen 1,2 milliarder kroner i året. Denne summen har økt med 5 prosent årlig de siste årene.
- Sponsing er den hurtigst voksende kommunikasjonskanal, større enn TV-reklame. De frivillige organisasjonene mottar ca. 300 millioner kroner årlig i sponsorstøtte. Dette er ca. 10 % prosent av markedet og sterkt økende.
- Innsamlingsaksjoner som er fokusert på bøsser, samt kriseinnsamlinger sliter grunnet lite kontanter i hjemmene.
- Stadig flere vil inn på innsamlingsmarkedet, og markedet totalt øker med ca. 5 prosent årlig.
- Såkalt sosiosponsing er økende – tilfeller der bedrifter ønsker å støtte nasjonale og helst lokale prosjekter.
- Det er sterk økning i profesjonelle innsamlinger, bl.a. via artistgallaer og lignende.
- Antall medlemmer i Norges innsamlingsråd: 51 organisasjoner.
- Medlemmer av Innsamlingskontrollen: 87 organisasjoner.
- Det er 24.000 registrerte organisasjoner/formål i frivillighetsregisteret.
- Frivillighet Norge: 250 organisasjoner. Soria Morias nettverk: 100 organisasjoner.
- Den norske kirke: 1.300 menigheter
- 450.000 medlemmer i andre menigheter, trossamfunn og livssyn
- Av de nevnte 7 milliarder kroner som samles inn i året har IFS identifisert organisasjonene som samler inn 4.2 milliarder av disse midlene, hvorav 2.9 milliarder kroner samles inn av de 25 største organisasjonene.
- Kun rundt 100 aktører samler inn for mer enn 30 millioner kroner per år.
- 450 organisasjoner er godkjent for skattefradrag på gaver.
- Pengeutdelende stiftelser og sparebanker delte ut 2.1 milliarder i 2009. Dette er også et solid voksende marked.
- Mange store aktører har ikke skikkelig stadfestede tall som f.eks. Kirken, Frimurerlosjen, Rotary, etc.

eller innsamling til ulovlige formål. Men det vil helt klart åpne for at miljøer enkelte ikke liker vil bruke nettstedet. Det er noe av prisen for full åpenhet, sier Ryfetten.

De frivillige organisasjonene ser følgende utfordringer ved det nye nettstedet:

- **Kjøttvekta vil rå?:** De store organisasjonene vil ta all oppmerksomhet, og usynliggjøre de små. Samtidig er det viktig at «de store» blir med, slik at nettstedet får «kred» og skaper troverdighet blant folk.
- **Rapporterings-tyranni:** Giverstedet vil måtte kvalitetssikre de ulike prosjektene og kreve en viss form for rapportering av resultatene. Dette må ikke bli for tungvint og byråkratisk, mener organisasjonene.
- **Markedsføring viktig:** Det er viktig at selve Giverstedet blir kjent for folk og bedrifter, slik at nettstedet for tilstrekkelig trafikk og volum på donasjoner og tjenester. Det hjelper ikke med en gratis distribusjonskanalingen benytter. Flere viser til Frivillighetskanalen – en gratis TV-kanal for organisasjonene, men «uten seere».

– Lanseringen av nettstedet tror jeg vil ha stor verdi for de organisasjonene som får muligheten til å benytte seg av tjenesten. Vi kan veldig gjerne tenke oss å bruke portalen til egen presentasjon for å hente bidrag til vårt arbeid. Den største utfordringen er å bli synlig nok til å oppnå en kritisk størrelse for at det skal bli et viktig nok verktøy som igjen kan god avlastning for organisasjonene, samt å oppnå troverdighet blant givere, sier **Reidar Goffeng** ved Arne Næss Center for Ecology and Philosophy. Hans holdning deles av de fleste organisasjonene som var representert da det nye nettstedet ble presentert.

– Dette er veldig positivt for det norske sivilsamfunn. Organisasjonene kan potensielt minske sin avhengighet av staten og få større balanse i inntektene sine. Net-

testedet kan derfor bli et viktig demokratisk tilskudd i norsk samfunnsliv, sier generalsekretær i Youth For Understanding Norge, **Heidi Furustøl**. Hun mener også muligheten til å gi tid eller kompetanse, vil kunne være viktig for små organisasjoner. – Vi håper at nettstedet ikke bare formidler midler, men også givere som vil gi sin kompetanse, f.eks 15 timer markedsføring, sier hun.

Slike tjenester er også noe folkene bak Giverstedet ønsker å etablere.

– Man skal kunne gi seg selv, sier Nina Solberg, en av de tre bak lanseringen. En av hennes ambisjoner for det nye nettstedet er mange annonseringer som går omtrent som følger: «Er i Vadsø neste uke. Jeg er advokat. Still meg selv og min kompetanse til disposisjon onsdag mellom 11 og 15».

Store organisasjoner er positive til lanseringen av Giverstedet. Leger uten grenser gratulerte initiativtakere med et meget spennende prosjekt.

Også Norsk Folkehjelp gleder seg til at nettstedet kommer opp og går.

– Vi er i utgangspunktet positive til det nye nettstedet og til satsningen som blir gjort, sier markedsrådgiver **Malin Oredsson** i Norsk Folkehjelp. – Det blir også interessant å se hvordan man vil løse utfordringen rundt eksponering av de små vs de store organisasjonene. Totalt sett, slik det ser ut i dag, er vi dog positive til dette og synes det er spennende at vi, i Norge, også blir flinkere til å sette givere i fokus, samt å bruke nettet mer aktivt i innsamlingsøyemed, sier hun.

Etter planen skal en betaversjon av Giverstedet lanseres i løpet av våren neste år. I løpet av høsten 2012 skal fullversjonen på plass, både med sms-løsninger, testamenteringsmulighet og en egen løsning for krisemobiliserings og «live» innsamling. Et eget samarbeid med Mikrofinans Norge skal også være etablert i løpet av neste år. ■

Mandag Morgen
Knud Petter Rønne
kpr@mandagmorgen.no

Interessert i velferdsstatens fremtid?

Som abonnent på Mandag Morgen kan du laste ned både norske og danske Mandag Morgen-rapporter gratis.

Mandagmorgen

